

Lã m gã- Ä'á»f há°jn chá°ç yá°ç u tá»' mãª tã-n trong thá»±c hã nh tã-n ngÆ°á»jng thá»• Má°«u hiá»†n

Äªãng gã³p cá»§a VẢ© Thanh Lá»ch
22/02/2017

Làm gì Ä hjn chç yç u tñ

mê tín trong thñc hành tín ng°áng thÝ M«u hiçN nay

* Vi Thanh LỄch

Thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç là hojt Ùng diãN ra phỔ biçN trong

Ýi sÑng sinh hojt tâm linh cçạ ng°Ýi ViçT lâu nay, ngày 1/12 vĩa qua ã °ãc

UNESCO công nh-n là di sËn v n hóa phi v-t thã jì diçN cçạ nh n lojì.

Không thã phç nh-n nhĩng nét 1p trong nghç thu-t diãN

x°Ûng dân gian này, tẽ âm nhç, vi jò, trang phãc, jò câ çn không gian diãN

ra nghi IẢ Äu °ãc chu©n bỄ rñt công phu, phñi kçt hãp hài hoà thành mùt chÉnh

thã thÑng nhñt.

Ä

Nhĩng ng°Ýi trñc tiçp diãN x°Ûng và nhĩng khán giç

xung quanh hí dù muñn hay không, cing ang tham gia vào mùt ch°jng trình nghç

thu-t dân gian -c biçT, và chính hí là ng°Ýi trñc tiçp ho-c gián tiçp, l°u giĩ

lì nhĩng giá trỄ tinh tuý nhñt cçạ làn içu chşu v n, cçạ vi içu dân gian, cçạ

trang phãc truyãN thÑng...

Tuy nhiên, có mùt thñc tiç r±ng hşu hçt nhĩng ng°Ýi

tham gia nghi IẢ thñc hành tín ng°áng thÝ M«u Tam phç lâu nay không ngh) nh° v-y.

Ng°Ýi viçt bài này ã tham dĩ không ít các buỒi IẢ, có nhĩng buỒi diãN ra thâu

êm suñt sáng, có nhĩng buỒi b°t şu tẽ tinh mç çn cuñi ngày, có nhĩng ng°Ýi

thñc hiçN nghi IẢ (tj m gĩ là) chuyên nghiçp (ó là các thanh Óng hành nghã

thày cúng, xem bói...), có nhĩng ng°Ýi (tj m gĩ là) không chuyên (hĩ là nhĩng

ng°Ýi mà theo các thầy bói là có c n duyên vÛi các vỄ thşn linh ho-c có nghiçp

ch°Ûng tẽ kiçp tr°Ûc nên phËi mang thân thã mình hiçn dâng cho thşn linh vã ngñ

Óng, nh-p thç, Ä các vỄ thşn vÛi séc mìn v biên cçạ mình có thã giúp hí giçi

trẽ nghiçp ch°Ûng ho-c gá bĩ c n duyên Ä cuÛc sÑng thñc tjì °ãc "thu-n

buOm xuôi gió").

Có nhĩng buỒi IẢ mà ng°Ýi éng thanh Óng tiêu tñn

hàng tr m triçu Óng Ä dâng IẢ lên các vỄ thşn linh và phát IÛc phát tài cho

chúng sinh, cãng nhĩng gia ình khá giç IẢ cãng IÛn vì hí cho r±ng tài IÛc mà hí

có °ãc trên trşn gian là do các vỄ thşn linh °u ái mang tÛi, vì thç, hàng n m

phËi mang dâng cúng thşn linh và chia sÛt cho bách tính. Nç u bĩ qua nhĩng khoËn

tiêu tñn vào vàng mã thì ây cing là mùt ý ngh)a tñt trong nghi IẢ này.

Có nhĩng buỒi IẢ mà ng°Ýi éng hşu dù rñt nghèo túng

cing phËi cñ vay m°ãn tiãN Ä thñc hiçN vì "nh° IYi thày phán, không hşu s½

bỄ quş phj, s½ luôn g-p tai hoj trong cuÛc Ýi". Không ai kiã m chéng °ãc

h° thñc thç nào sau nhĩng phán truyãN ÷y, nh°ng nhĩng ng°Ýi nghèo vÛi °Ûc muñn

cháy bĩng °ãc thoát khĩi cuÛc sÑng khó kh n cing g°ng séc thñc hiçN nghi IẢ.

Mùt màn khá thú vỄ mà hşu hçt nhĩng ng°Ýi tham dĩ nghi

IẢ này Äu rñt thích thú, ó là màn phát IÛc. Nhĩng Óng tiãN th-t °ãc phát t-n

tay ho-c ném tung lên trÝi cho "chúng sinh" nh-t ã xua tan nhĩng mçT

mĩi cçạ ng°Ýi dĩ IẢ khi phËi théc thâu êm ho-c nhËn n cË ngày Ä phãc IẢ.

Có oãn cung v n sau mùt buỒi IẢ ç 36 giá ã thu vã mxi

ng°Ýi tẽ 4 çn 6 triçu Óng, th-m chí nhiãu hjn nç u thanh Óng là ng°Ýi giàu

có. ó là ch°a kã çn các ghç hşu dâng làm nhiçm và nâng kh n sĩa túi, phãc và kh n

áo sau mxi phiên giãng Óng cçạ 36 vỄ thşn linh, rÕi các vỄ thç nhang cĩa Än...

Vô hình chung, ã hình thành mùt bù ph-n ng°Ýi sÑng b±ng

nghã hát v n, hşu dâng, viçt sÛ, khñn IẢ. Còn các thanh Óng (tj m gĩ là)

chuyên nghiçp có thã sÑng sung túc nhÝ vào sñ dâng cúng cçạ các con nhang ç tí .

Dã thñy r±ng, ranh giÛi giĩa nét v n hoá truyãN thÑng

trong thñc hiçN mùt nghi IẢ tâm linh vÛi viçc mê tín dỄ oan là rñt mong manh,

vì v-y, Ấy ra và thực hiện các giáo pháp hiện tại để tu tập mê tín quấy là
 giáo không dấn dằng. Theo quan sát và trải nghiệm thực tế nghi lễ này, tác giáo
 xuất phát từ giáo pháp sau:

Thứ nhất, về phía các nhà quản lý xã hội, cần có ý kiến
 tuyên truyền bằng nhiều hình thức và nội dung phong phú, linh hoạt, sáng tạo
 nâng cao nhận thức của cán bộ, công viên và nhân dân về nghi lễ thực hành tín
 ngưỡng thờ Mẫu, xác định đây vừa là sinh hoạt văn hoá dân gian hội tụ nhiều giá
 trị nghệ thuật truyền thống tốt đẹp, vừa là nghi lễ tâm linh nhằm thoả mãn nhu
 cầu sinh hoạt văn hoá tinh thần của nhân dân.

Tên có định hướng đúng đắn trong công tác tuyên truyền,
 văn hoá nhân dân thực thi nghi lễ văn minh, lành mạnh, tiết kiệm, hướng đến những
 giá trị nhân văn tốt đẹp của nghi lễ như thờ cúng niêam tin, tình yêu thương
 bác ái lẫn nhau, sẵn sàng hiến dâng hiến... cho con người.

Thực thi các biện pháp quản lý nhà nước cần ưu tiên ưu tiên
 di sản văn hoá trong thực hành nghi lễ, chấp hành nghiêm chỉnh pháp hành nghi lễ
 nghi lễ tham gia toàn cộng đồng, những thanh niên...

Ban hành các quy định về tổ chức thực hiện nghi lễ thực
 hành tín ngưỡng thờ Mẫu tại các địa phương, các phục vụ hiện tại tung tiễn khi phát
 lộc, nghiêm cấm dâng cúng, Nét vàng mã, quy định thờ cúng gian, thờ cúng
 đồ vật, quy định về sí dâng lễ, lễ hát, lễ múa, trang phục phù hợp với
 nghi lễ truyền thống...

Có chính sách quản lý chặt chẽ hoạt động cúng lễ tại
 các địa phương nhân. Có ý kiến thực hiện tuyên truyền, giáo dục, văn hoá những
 người hành nghi lễ thờ bói, thờ cúng, các ông Ông bà cần tuân thủ các quy định
 của pháp luật và thực hiện tâm phúc của những người "đạo" và
 "có khế n ng" thực hiện việc tâm linh.

Thứ hai, về phía những nhà nghiên cứu văn hoá, cần khuyến
 khích hoàn thiện và phát huy những giá trị hiện tại những kết quả nghiên cứu về tín
 ngưỡng thờ Mẫu Tam phủ cũng như nghi thức thực hiện nghi lễ hội
 đồng, tên xây dựng và định hướng cho nhân dân thực hiện nghi lễ phù hợp với phong tục tập
 quán và bảo tồn nghiêm, thành kính, chu đáo mẽ vừa thu-nhận tín cho nhân
 dân trong thực hiện nghi lễ.

Có những dẫn báo về khế n ng tốt tại, phát triển và
 giao thoa, tiếp biến của nghi lễ cùng với sự phát triển kinh tế, xã hội
 xuất hiện những giáo pháp mới, phát huy giá trị tích cực, hiện tại để
 góp phần thực hiện văn minh trong thực hiện sinh hoạt tín ngưỡng, tâm linh.
 Thứ ba, về phía những người tham gia nghi lễ thực hành
 tín ngưỡng thờ Mẫu, cần nhận thức sâu sắc đây là một sinh hoạt văn hoá tinh thần,
 có ý nghĩa trong việc giáo dục phần nào những đức tính nhân văn, góp phần làm thay
 đổi tâm trạng, tinh thần theo hướng tích cực, tên không có n-ng v-n
 xin, mua đồ trong việc hành lễ.

Không ngừng tìm tòi, nghiên cứu để nâng cao hiểu biết
 về tín ngưỡng thờ Mẫu cũng như nghi lễ hội đồng Ông tên có cái nhìn đúng đắn
 sinh hoạt văn hoá tâm linh nói chung, về thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu nói
 riêng.

Tín ngưỡng thờ Mẫu là nét văn hoá tốt đẹp của dân tộc,
 thực hiện truyền thống uông nước như nguồn, tình thân ái. Hoạt động di sản
 văn hoá thực hành nghi lễ giàu tính nhân văn, tích hợp nhiều loại hình nghệ thuật
 dân gian có giá trị và ý nghĩa quan trọng trong đời sống văn hoá tinh thần người
 Việt.

Giữ gìn và phát huy những giá trị tốt đẹp và loại bỏ những
 những giá trị mê tín là việc làm cần thiết, cần bác bỏ hời hợt vào cuộc sống
 toàn xã hội và sẵn sàng tình nguyện hiến, tham gia thực hiện của nhân dân, có như thế,
 mới phát huy được hiệu quả tích cực của di sản văn hoá phi vật thể di sản của
 nhân loại mà chúng ta đang sở hữu.

(Sở Văn hóa và Thể thao Ninh Bình)Â